

Leigebuarmedverknad

Anne-Rita Andal, Leieboerforeningen

Rammene for medverknad

- Retten til bustad på overnasjonalt nivå – medverknad er nedfelt
- Alle trenger et trygt heim – medverknad som strategi
- Husbanken set medverknad som vilkår for bustadsosialt tilskot
- Mange kommuner har medverknad som føring og strategi i sine bustadsosiale handlingsplanar
- bustadeigarar har rett til å medverke
- det juridiske rammeverket for medverknad i bustadsosial sektor og for leigebuarar er nærast ikkje-eksisterande
- helse-og sosiallovgeving
- husleigelov
- bustadsosial lov

Alle trenger et trygt hjem

- hovedmål 2 – leige skal være eit trygt alternativ
- fleire strategiar i hovedmål 2 er relevante for kommunene
- medverknad og butryggleik

“ Erfaring fra Bolig for velferd (2014-2020), tilbakemeldinger fra brukerrepresentanter og ulike undersøkelser viser at det offentlige i for liten grad involverer brukerne i spørsmål som angår dem. Tilbakemeldingene fra både brukere og kommuner tilsier at det er krevende å finne modeller for reell medvirkning.

I arbeidet med denne strategien har Kommunal- og moderniseringsdepartementet hatt flere møter med brukere. Disse sitter ofte på viktig kunnskap som ikke blir formidlet videre. Departementet vil derfor under strategiperioden invitere brukerrepresentanter til et brukerråd der relevante spørsmål for politikktutformingens diskuteres»

Medverkar du til ditt
eige bustadforhold?

Det såre punktet

Leigesektoren sett frå leigebuarens ståstad

- låg butryggleik
- låg rettstryggleik
- høge bukostnadar
- ingen rett til å medverke
- mange flyttar ufrivillig
- manglande tilhøyrigheit til nabolaget
- halvparten av leigebuarar har kjent på bekymra knytta til kontraktsfornyng

Kva er medverknad?

- vi har lite systematisert kunnskap om medverknad
- brukarmedverknad er eit belastande omgrep
- ikkje alle bebuarar er / opplever seg som brukarar

“

I Plan for brukarmedvirkning defineres bruker som en person som har behov for eller nyttiggjør seg tjenester innen psykisk helsefeltet eller rusfeltet

Helsedirektoratet, 2017

Medverknad

- rapport om leigebuarmedverknad på oppdrag frå Kommunal- og distriktsdepartementet
- kva er leigebuarmedverknad?
- kvifor er det viktig?
- kven er det viktig for?
- døme på leigebuarmedverknad

“

Leigebuarmedverknad er ein prosess der bebuarar, utleigarar og andre relevante aktørar samarbeidar om forhold knytta til bustaden og bumiljøet. Bebuarane har innflytelse over avgjersler som angår bustad, bumiljø, forvaltning og tenester.

Leigebuarmedverknad kan sjåast som ein tovegs- samarbeidsprosess mellom bebuar og utleigar. Prosessen involverar deling av informasjon, idear og deltaking i avgjersler, og føreset at alle partar setjast i stand til likeverdig deltaking.

Leigebuarmedverknad delast inn i individnivå, kollektivt nivå og systemnivå

Tre nivå av leigebuarmedverknad

Individnivå

- sjølvbestemmelse
- råderett over buhøvet
- råderett over bustaden

Kollektivt nivå

- felles aktivitetar for nabolaget, bumiljøet
- gårdskomite-og styrer
- dugnad, nabolagsfest

Systemnivå

- moglegheit til å bli høyr
- innspel til forvaltninga
- innspel til folkevalgte
- sentrale bebuarråd

Fordelar med leigebuarmedverknad

For leigebuaren

- betre bukvalitet
- eigarskap til bustaden og bumiljøet
- betre relasjon til utleigar

For utleigar/kommune

- meir treffsikre tenester
- betre relasjon til leigebuar
- meir fornøgde leiebuarar
- rimelegare forvaltning?

For samfunnet

- mindre utanforskap
- meir samfunnsdeltaking
- meir kunnskap om leigesektoren og bustadsosialt arbeid
- meir velferd for mindre pengar

Internasjonalt perspektiv

- vi tar vår bustadmodell for gitt
- våre naboland har heilt andre tradisjonar for medverknad
- Sverige
- Danmark
- mange andre gode døme i rapporten

Skytterdalen i Bærum

NAPHA Finn kunnskap MENY

Alle tiders nabokjerring

PRAKSISEKSEMPEL / Publisert: 18. november 2021.
Endret: 09. desember 2021

Da Najat Derraz kom fra Marokko til Norge for mange herrrens år siden, ble hun møtt av en gjeng litt strenge, men hjertegode kvinner i sitt nye nabolag.

 Anne Kristiansen Rønning
Kommunikasjonsrådgiver

 Tweet Epost

TRYGGHET OG NABOSKAP: Najat D...

Boindeks

Svartlamon i Trondheim

Boligbygg Oslo KFs beboerråd

1. mai-toget i Oslo

Kva med små kommuner med spredt bustadmasse?

• Leigebuarmedverknad på individnivå

- mogleg å oppnå i alle kommuner
- medbestemmelse ved inngåelse av bustadhøve
- buplan
- retten til å gjøre endringar i bustaden

• Leigebuarmedverknad på kollektivt nivå

- kan kommuna hjelpe bebuarråd med å integrerast i nabolaget?

• Leigebuarmedverknad på systemnivå

- alle kommuner bør ha ei form for bebuarråd som gir innspel til forvaltning og/eller folkevalgte

Nokre føresetnader for leigebuarmedverknad

- verken leigesektoren eller kommunal bustadsektor er godt egna for leigebuarmedverknad
- leigebuarar har få insentiv for å medvirke
- viktig å ikkje ta leigebuarens medvirknad for gitt
- kunnskap er ein føresetnad
- butryggleik er ein føresetnad

“

Hvis eg ikkje får bu her vidare, kjennest det som at alt eg har starta, vil falle saman. Det er mange som seier at dei ikkje vil engasjere seg i bumiljøet fordi dei uansett snart må flytte ut

Bebuar i Skytterdalen i Bærum, 2021

Leieboerforeningens arbeid 2022/2023

For stat og kommune

- Samarbeid med KDD og Husbanken
- studier i medverknad på VID Vitenskapelig høgskole
- toårig prosjekt finansiert av Husbanken
- bustadsosialt arbeid

For profesjonelle utleigarar

- samarbeid med profesjonelle utleigarar og bransjeorganisasjonen Norsk Eiendom

For bebuarar

- toårig prosjekt for å gje leigebuarar kompetanseheving
- lokallag
- samarbeid med bebuarar som har organisert seg

Takk for meg – ta gjerne kontakt!

ara@lbf.no

www.lbf.no

studier i bustadsosialt arbeid

rapport om leigebuarmedverknad

